

Nota

(Z)2729

18 januari 2024

Nota over de evaluatie *ex post* van de impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponenten voor het 4de trimester 2023

Artikels 20, § 2 en 21ter, § 3 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, en artikels 15/10, § 2 en 15/11, § 1^{quinquies}, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. BEREKENING VAN DE REFERENTIE-ENERGIECOMPONENT VOOR ELEKTRICITEIT EN VAN DE BIJDRAGE HERNIEUWBARE ENERGIE EN WARMTEKRACHTKOPPELING	4
1.1. Elektriciteit – oude methode.....	4
1.1.1. Referentie-energiecomponent.....	4
1.1.2. Bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling	5
1.1.3. Som van de referentie-energiecomponenten en de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling	6
1.2. Elektriciteit- nieuwe methode.....	6
1.2.1. Referentie-energiecomponent.....	6
1.2.2. Bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling	7
1.2.3. Som van de referentie-energiecomponenten en de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling	8
1.3. Elektriciteit – raming van de delta geïnduceerd door de nieuwe methode	8
2. BEREKENING VAN DE REFERENTIE-ENERGIECOMPONENT AARDGAS.....	10
2.1. Aardgas – oude methode	11
2.2. Aardgas – nieuwe methode	11
2.3. Aardgas – raming van de delta geïnduceerd door de nieuwe methode.....	12
3. BEREKENING VAN DE REFERENTIE-ENERGIECOMPONENT WARMTE – OUDE EN NIEUWE METHODE	14
4. GECUMULEERDE IMPACT VAN DE WIJZIGING VAN DE BEREKENINGSMETHODE VAN DE REFERENTIE-ENERGIECOMPONENT VOOR HET 2 ^{DE} , 3 ^{DE} eEN 4 ^{DE} KWARTAAL 2023	14

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) berekent de referentie-energiecomponenten enerzijds op basis van (i) het koninklijk besluit van 5 maart 2021 en anderzijds op basis van (ii) het koninklijk besluit van 21 maart 2023 beide tot wijziging van de koninklijke besluiten van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteits- en aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan.

Op vraag van de kabinetten Budget, Economie en Energie maakt de CREG hierna haar nota bekend over de berekening van de componenten voor het 4de trimester 2023 volgens de twee methodes.

Deze nota is opgesteld met toepassing van artikels 20, § 2 en 21ter, § 3 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de elektriciteitswet), en artikels 15/10, § 2 en 15/11, § 1^{quinquies}, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna: de gaswet).

Naast de inleiding bevat onderhavige nota vier delen. Het eerste deel gaat over de berekening van de referentie-energiecomponenten voor elektriciteit volgens de twee methodes voor het 4de trimester 2023 en raamt de impact van de wijziging van de berekeningsmethode op het Staatsbudget. Het tweede deel gaat over de berekening van de referentie-energiecomponenten voor aardgas volgens de twee methodes voor het 4de trimester 2023 en raamt de impact van de wijziging van de berekeningsmethode op het Staatsbudget. Het derde, zeer beknopte deel, gaat over de berekening van de referentie-energiecomponent warmte (gebaseerd op die van aardgas). Het vierde deel is een raming van de gecumuleerde impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de energiecomponenten in het 2de, 3de en 4de trimester 2023 op het Staatsbudget.

Het directiecomité van de CREG heeft onderhavige nota goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 18 januari 2024.

1. BEREKENING VAN DE REFERENTIE-ENERGIECOMPONENT VOOR ELEKTRICITEIT EN VAN DE BIJDRAGE HERNIEUWBARE ENERGIE EN WARMTEKRACHTKOPPELING

1. De referentie-energiecomponenten voor elektriciteit en voor de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling worden bepaald volgens het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan¹, zoals gewijzigd door de koninklijke besluiten van 5 maart 2021² en van 21 maart 2023³.

2. De waarden van de referentie-energiecomponent en van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling worden verkregen door toepassing van de formules vastgelegd in artikel 3 van het koninklijk besluit van 29 maart 2012. Het koninklijk besluit van 5 maart 2021 legde de “oude methode” van de berekening vast die van toepassing was van 1 april 2021 tot 31 maart 2023, terwijl het koninklijk besluit van 21 maart 2023 de “nieuwe” berekeningsmethode vastlegt die van toepassing is vanaf 1 april 2023. Op basis van deze methodes wordt het gedeelte “energie”⁴ van de referentieprijzen bepaald in het kader van de schuldvorderingen beschermde klanten die door de leveranciers indienen ter compensatie van de toepassing van de sociale tarieven.

1.1. ELEKTRICITEIT – OUDE METHODE

1.1.1. Referentie-energiecomponent

3. Volgens de “oude methode” bepaald door het koninklijk besluit van 5 maart 2021, die van kracht was van 1 april 2021 tot 31 maart 2023, werden de referentie-energiecomponenten elk kwartaal berekend op basis van de Endex103 notering. Deze notering stemt overeen met het rekenkundig gemiddelde van de ICE Endex dagprijzen, opgenomen in de rubriek “*Belgian Power Base Load Futures*” (werkdagen uitgezonderd de laatste dag van de maand), zoals gepubliceerd door ICE Endex op zijn website, gedurende de maand die voorafgaat aan het leveringskwartaal, uitgedrukt in €/MWh. Voor het 4de kwartaal 2023 bedraagt deze Endex103 notering **€ 113,47/MWh**.

¹ Koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de [elektriciteitsbedrijven](#) en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan

² [Koninklijk besluit van 21 maart 2023 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan](#)

³ [Koninklijk besluit van 21 maart 2023 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan](#)

⁴ De waarden van toepassing voor de referentie-energiecomponenten elektriciteit en aardgas zijn terug te vinden via volgende link: <https://www.creg.be/nl/professionals/levering/sociale-tarieven-terugbetaling-van-schuldvorderingen>

4. Volgens de “oude methode” zouden bijgevolg de referentie-energiecomponenten elektriciteit (gedeelte energie) van toepassing in het 4de kwartaal 2023, de volgende zijn :

Tabel 1: berekening referentie-energiecomponent elektriciteit - gedeelte energie Q4 2023

Endex 103 : € 113,47/MWh⁵

enkelvoudig tarief:				
vastrecht :	25,00	€/jaar		
1,05 * ENDEX103	119,14	€/MWh	=	10,127 c€/kWh
tweevoudig tarief:				
vastrecht :	25,00	€/jaar		
piekuren : 1,2 * ENDEX103	136,16	€/MWh	=	11,574 c€/kWh
daluren : 0,85 * ENDEX103	96,45	€/MWh	=	8,198 c€/kWh
exclusief nacht tarief:				
vastrecht :	0,00	€/jaar		
0,85 * ENDEX103	96,45	€/MWh	=	8,198 c€/kWh

1.1.2. Bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling

5. Bij elektriciteit bevat de referentieprijis ook een bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling (of “WKK”). Deze bijdrage komt overeen met het rekenkundig gemiddelde van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling van het laagste commerciële tarief van elke leverancier zoals bedoeld in artikel 10 van het ministerieel besluit van 30 maart 2007, na verwijdering van de twee extreme waarden. Voor het 4de kwartaal 2023 wordt dit gemiddelde verkregen uit de commerciële tarieven die in september 2023 door de leveranciers worden aangeboden en zijn opgenomen in de volgende tabel.

Tabel 2: berekening bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling voor Q4 2023

Elektriciteit	Tarief formule	Bijdrage groene stroom & WKK (VL) c€/kWh	Bijdrage groene stroom & WKK (VL) excl. 2 extremen c€/kWh
09/2023	Engie Electrabel Direct Indexed	2,114	2,114
09/2023	Luminus Basic	2,140	2,140
09/2023	TotalEnergies Pixel	2,093	
09/2023	Eneco Zon & Wind Flex	2,113	2,113
09/2023	Mega Online Flex	2,148	2,148
09/2023	Elegant Budget Flex	2,498	
09/2023	Octa+ Clear	2,125	2,125
Gemiddelde excl. 2 extremen			2,128

⁵ Deze waarde Endex103 bedroeg € 116,36/MWh voor Q2 2023 en € 99,66/MWh voor Q3 2023.

6. Dit bedrag van c€ 2,128/KWh is van toepassing op de verschillende elektriciteitstarieven (enkelvoudig, tweevoudig dag/nacht en exclusief nacht). De duurste (Elegant) en goedkoopste (TotalEnergies) waarde van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekracht werden niet mee opgenomen in de berekening.

7. De waarden van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling zijn het minst hoog voor de producten aangeboden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door de leveranciers die in deze regio van het land actief zijn. Echter, het commerciële tarief waarmee rekening dient te worden gehouden bij de berekening van het sociaal tarief elektriciteit enkelvoudig en tweevoudig van toepassing op het 4de kwartaal 2023 is dat van Elegant Budget Flex in de zone Fluvius Intergem (digitaal). Voor het sociaal tarief elektriciteit exclusief nacht is het dat van Elegant Budget Flex, maar in de zone Fluvius Antwerpen. Er dient dus rekening te worden gehouden met de producten aangeboden in Vlaanderen voor de berekening van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling die volgens de oude methode zou zijn weerhouden bij de bepaling van de referentie-energiecomponent elektriciteit voor het 4de kwartaal 2023.

1.1.3. Som van de referentie-energiecomponenten en de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling

8. Met toepassing van de oude berekeningsmethode op het 4de kwartaal 2023 geeft de som van de referentie-energiecomponenten en de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling de bedragen die in onderstaande tabel voor elektriciteit zijn opgenomen.

Tabel 3: som van de referentie-energiecomponenten en de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling

Referentie-energiecomponent KB 5-3-2021				
	Vastrecht (€/jaar)	Variabele term (c€/kWh)		
		Energie (i)	groene stroom en wkk bijdrage (ii)	Som (i) et (ii)
Enkelvoudig tarief	25,00	11,914	2,128	14,042
Tweevoudig tarief dag	25,00	13,616	2,128	15,744
Tweevoudig tarief nacht		9,645	2,128	11,773
Exclusief nachttarief	0,00	9,645	2,128	11,773

1.2. ELEKTRICITEIT- NIEUWE METHODE

1.2.1. Referentie-energiecomponent

9. Volgens de “nieuwe methode”, bepaald in het koninklijk besluit van 21 maart 2023 en die van kracht is sinds 1 april 2023, worden de referentie-energiecomponenten maandelijks berekend op basis van de EPEX spot notering. Deze notering is het rekenkundig gemiddelde van de uurlijkse noteringen gepubliceerd door de Europese elektriciteitsbeurs EPEX spot voor de maand M. Voor de maanden 10/2023, 11/2023 en 12/2023 wordt ze als volgt berekend.

De formules zijn de volgende :

- enkelvoudig $1,07 * EPEX + € 6,5/MWh$
- tweevoudig dag $1,25 * EPEX + € 6,5/MWh$
- tweevoudig nacht $0,9 * EPEX + € 6,5/MWh$
- exclusief nacht $0,9 * EPEX + € 6,5/MWh$

10. De EPEX spot noteringen van elke maand van het 4de kwartaal 2023 zijn de volgende :

- € 86,40/MWh in 10/2023;
- € 91,47/MWh in 11/2023;
- € 69,40/MWh in 12/2023.

Dit levert de volgende energiecomponenten op voor de 3 betreffende maanden:

Tabel 4: berekening referentie-energiecomponent elektriciteit – gedeelte energie 10/2023-11/2023-12/2023

			EPEX					
			10/2023	11/2023	12/2023			
			86,40	91,47	69,40			
Tarief	Coefficiënt	Mark-up (€/MWh)	Commodity (€/MWh)			Commodity (c€/kWh)		
			10/2023	11/2023	12/2023	10/2023	11/2023	12/2023
Enkelvoudig	1,07	6,5	98,94	104,37	80,76	9,894	10,437	8,076
Tweevoudig dag	1,25	6,5	114,50	120,84	93,25	11,45	12,084	9,325
Tweevoudig nacht	0,9	6,5	84,26	88,82	68,96	8,426	8,882	6,896
Exclusief nacht	0,9	6,5	84,26	88,82	68,96	8,426	8,882	6,896

1.2.2. Bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling

11. Bij elektriciteit bevat de referentieprijs ook een bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling (of “WKK”). Deze bijdrage komt overeen met het rekenkundig gemiddelde van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling van het laagste commerciële tarief van elke leverancier zoals bedoeld in artikel 10 van het ministerieel besluit van 30 maart 2007, na verwijdering van de twee extreme waarden. Voor de maanden 10/2023, 11/2023 en 12/2023 wordt dit gemiddelde verkregen op basis van de volgende tabel.

Tabel 5: berekening bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling

	Bijdrage groene stroom & WKK (VL) c€/kWh			Bijdrage groene stroom & WKK (VL) excl. 2 extremen c€/kWh		
	10/2023	11/2023	12/2023	10/2023	11/2023	12/2023
Engie Electrabel Direct Indexed	2,114	2,114	2,114	2,114	2,114	2,114
Luminus Basic	2,142	2,140	2,140	2,142	2,142	2,142
TotalEnergies Pixel VLA	2,034	2,093	2,093			
Eneco Zon & Wind Flex	2,123	2,113	2,113	2,113	2,113	2,123
Mega Online Flex	2,148	2,148	2,148	2,148	2,148	2,148
Elegant Be Flex Day Stroom	2,498	2,498	2,498			
Octa+ Clear	2,475	2,475	2,125	2,125	2,125	2,125
Gemiddelde excl. 2 extremen				2,128	2,128	2,130

12. Deze bedragen zijn van toepassing op de verschillende elektriciteitstarieven (enkelvoudig, tweevoudig dag/nacht en exclusief nacht). De duurste en goedkoopste waarde van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling werden niet mee opgenomen in de berekening.

13. In het 4de kwartaal 2023 zijn de waarden van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling lager voor de producten aangeboden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door de leveranciers die actief zijn in deze regio van het land. Echter, het commerciële tarief waarmee rekening dient te worden gehouden bij de berekening van het sociaal tarief elektriciteit enkelvoudig en tweevoudig van toepassing op het 4de kwartaal 2023 is dat van Elegant Budget Flex in de zone Fluvius Intergem (digitaal). Voor het sociaal tarief elektriciteit exclusief nacht is het dat van Elegant Budget Flex, maar in de zone Fluvius Antwerpen. Er dient dus rekening te worden gehouden met de

producten aangeboden in Vlaanderen voor de berekening van de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling die volgens de nieuwe methode worden weerhouden bij de bepaling van de referentie-energiecomponent elektriciteit voor het 4de kwartaal 2023.

1.2.3. Som van de referentie-energiecomponenten en de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling

14. Met toepassing van de nieuwe berekeningsmethode op het 4de kwartaal 2023 is de som van de referentie-energiecomponenten en de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling gelijk aan de bedragen die in onderstaande tabel voor elektriciteit zijn opgenomen. De waarden (in het bruin) zijn ook terug te vinden op de website van de CREG⁶.

Tabel 6: Som van de referentie-energiecomponenten en de bijdrage hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling

Referentie-energiecomponent KB 21-3-2023										
	Vastrecht (€/jaar)	Variabele term (c€/kWh)			Variabele term (c€/kWh)			Variabele term (c€/kWh)		
		10/2023			11/2023			12/2023		
		Energie (i)	groene stroom en wkk bijdrage (ii)	Som (i) et (ii)	Energie (i)	groene stroom en wkk bijdrage (ii)	Som (i) et (ii)	Energie (i)	groene stroom en wkk bijdrage (ii)	Som (i) et (ii)
Enkelvoudig tarief	30,00	9,894	2,128	12,022	10,437	2,128	12,565	8,076	2,130	10,206
Tweevoudig tarief dag	30,00	11,450	2,128	13,578	12,084	2,128	14,212	9,325	2,130	11,455
Tweevoudig tarief nacht		8,426	2,128	10,554	8,882	2,128	11,010	6,896	2,130	9,026
Exclusief nachttarief	0,00	8,426	2,128	10,554	8,882	2,128	11,010	6,896	2,130	9,026

1.3. ELEKTRICITEIT – RAMING VAN DE DELTA GEÏNDUCEERD DOOR DE NIEUWE METHODE

15. De doelstelling van de nota is het ramen van de impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponenten.

16. Om de impact op het 4de kwartaal 2023 te ramen met betrekking tot de **variabele** term van de referentie-energiecomponent, houden we rekening met het geraamde elektriciteitsverbruik aan het sociaal tarief voor deze periode. We nemen dus een fractie van het gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsverbruik van de beschermde klanten in aanmerking, geraamd op 1,4 TWh/jaar en dat overeenstemt met het verbruik van het 4de kwartaal (hetzij 26,7 % van het jaarverbruik)⁷. Indien het verkregen bedrag door toepassing van de nieuwe formule van de referentie-energiecomponent lager ligt dan het bedrag verkregen door toepassing van de oude formule, komt de delta tussen de twee berekeningen ten gunste van de Belgische Staat. Zoals blijkt uit de volgende tabel resulteert de impact van de wijziging van de methode voor het 4de kwartaal 2023, wat de **variabele** term van de referentie-energiecomponent betreft, in een delta van **M€ 3,1** ten gunste van de Belgische staat.

⁶ Zie <https://www.creg.be/nl/professionals/levering/sociale-tarieven-terugbetaling-van-schuldvorderingen>

⁷ De vorderingen “sociaal tarief elektriciteit” die de laatste jaren door de energieleveranciers werden ingediend, tonen dat het jaarlijkse elektriciteitsverbruik van de beschermde klanten gemiddeld 1,4 TWh/jaar is.

Tabel 7: Berekening impact elektriciteit – variabele term – in € excl. btw

	Volume (MWh)	Referentie energiecomponent (€/MWh)				Referentie energiecomponent (c€/kWh)		
		Oude formule	Nieuwe formule	Delta €/MWh	Delta €	Oude formule	Nieuwe formule	
10/2023	8,3%	116.200						
Enkelvoudig	45.202	125,92	120,22	-5,70	-421.156	12,592	12,022	38,9%
Tweevoudig dag	28.353	140,87	135,78	-5,09	-257.650	14,087	13,578	24,4%
Tweevoudig nacht	28.353	105,99	105,54	-0,45	-144.316	10,599	10,554	24,4%
Exclusief nacht	14.293	105,99	105,54	-0,45	-12.759	10,599	10,554	12,3%
11/2023	8,8%	123.200						
Enkelvoudig	47.925	125,92	125,65	-0,27	210.467	12,592	12,565	38,9%
Tweevoudig dag	30.061	140,87	142,12	1,25	-12.940	14,087	14,212	24,4%
Tweevoudig nacht	30.061	105,99	110,1	4,11	37.576	10,599	11,010	24,4%
Exclusief nacht	15.154	105,99	110,1	4,11	123.550	10,599	11,010	12,3%
12/2023	9,6%	134.400						
Enkelvoudig	52.282	125,92	102,06	-23,86	-2.886.446	12,592	10,206	38,9%
Tweevoudig dag	32.794	140,87	114,55	-26,32	-1.247.439	14,087	11,455	24,4%
Tweevoudig nacht	32.794	105,99	90,26	-15,73	-863.128	10,599	9,026	24,4%
Exclusief nacht	16.531	105,99	90,26	-15,73	-515.843	10,599	9,026	12,3%
Impact ten voordele van de Belgische Staat - variabele term					-3.097.135			
toe te wijzen aan de stijging van de <i>mark-up</i> en coëfficiënt					3.603.977			
toe te wijzen aan het gebruik van <i>spot</i> noteringen ipv <i>forward</i>					-6.701.111			

17. De regering heeft aan de CREG gevraagd om een onderscheid te maken tussen enerzijds het aandeel van de impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponent toe te wijzen aan de stijging van de *mark-up* en coëfficiënten en anderzijds het aandeel van de impact dat verband houdt met de vervanging van de *forward* noteringen door spot noteringen. Door de impact te identificeren die toe te wijzen is aan de stijging van de *mark-up* en coëfficiënten, komen we door deductie uit op de impact die toe te wijzen is aan de wijziging van het type notering. Zoals blijkt uit de volgende tabel is de impact van de stijging van de *mark-up* en coëfficiënten nadelig voor de Staat want dit komt neer op een bijkomende kost van **M€ 3,6**, waarvan **M€ 2,43** voor *mark-up* en ongeveer **M€ 1,17** voor de coëfficiënten. Dit wordt echter meer dan gecompenseerd door de wijziging van het type notering, die de kost voor de Belgische Staat met **M€ 6,7** vermindert (zoals aangegeven in voorgaande tabel). Bijgevolg heeft de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponent elektriciteit, voor wat de **variabele** term betreft, een gunstige impact voor de Belgische Staat, want de kost wordt met **M€ 3,1** vermindert (**6,7 – 3,6**).

Tabel 8: Berekening impact elektriciteit Q4 2023 – variabele term (gedeelte coëfficiënten en *mark-up*) – in € excl. btw

	MWh	Coëfficiënt						Mark-up	
		Oude formule	Nieuwe formule	Delta	Notering (€/MWh)	Delta (€/MWh)	Delta (€)	Delta €/MWh	Delta (€)
10/2023	116.200								
Enkelvoudig	45.202	1,05	1,07	0,02	86,40	1,73	78.105	6,5	293.812
Tweevoudig dag	28.353	1,20	1,25	0,05	86,40	4,32	122.479	6,5	184.293
Tweevoudig nacht	28.353	0,85	0,9	0,05	86,40	4,32	122.479	6,5	184.293
Exclusief nacht	14.293	0,85	0,9	0,05	86,40	4,32	61.741	6,5	92.902
11/2023	123.200								
Enkelvoudig	47.925	1,05	1,07	0,02	91,47	1,83	87.675	6,5	311.511
Tweevoudig dag	30.061	1,20	1,25	0,05	91,47	4,57	137.485	6,5	195.395
Tweevoudig nacht	30.061	0,85	0,9	0,05	91,47	4,57	137.485	6,5	195.395
Exclusief nacht	15.154	0,85	0,9	0,05	91,47	4,57	69.306	6,5	98.498
12/2023	134.400								
Enkelvoudig	52.282	1,05	1,07	0,02	69,40	1,39	72.568	6,5	339.830
Tweevoudig dag	32.794	1,20	1,25	0,05	69,40	3,47	113.795	6,5	213.158
Tweevoudig nacht	32.794	0,85	0,9	0,05	69,40	3,47	113.795	6,5	213.158
Exclusief nacht	16.531	0,85	0,9	0,05	69,40	3,47	57.364	6,5	107.453
Totaal	373.800						1.174.277		2.429.700

18. Om de impact van de wijziging van de methode op het 4de kwartaal 2023 te ramen met betrekking tot de **vaste** vergoeding van de referentie-energiecomponent, houden we rekening met het aantal geraamde federale beschermde elektriciteitsklanten voor deze periode (500.000) vermenigvuldigd met de delta, voor een kwartaal, tussen de vaste vergoeding van de oude methode en die van de nieuwe methode (hetzij € 1,25/kwartaal). Aangezien de nieuwe vaste vergoeding van de referentie-energiecomponent hoger is dan de oude, zal de delta altijd ten gunste van de Belgische Staat zijn. De stijging van de vaste vergoeding was voornamelijk te verantwoorden door de aanzienlijke inflatie over de beschouwde periode, die werd doorgerekend in de bedragen van de vaste vergoeding van de producten aangeboden door de leveranciers.

Tabel 9: Berekening impact elektriciteit Q4 2023 – vaste term (vergoeding) – in € excl. btw

	# cliënten	Referentie energiecomponent (€/jaar)			Delta €/trimester	Delta €
		Oude formule	Nieuwe formule	Delta €/jaar		
Q4 2023	500.000	25	30	5	1,25	625.000
Impact ten nadele van de Belgische Staat - vastrecht						625.000

19. Wat de **vaste** term van de referentie-energiecomponent betreft, is de impact van de wijziging van de methode ten nadele van de Belgisch staat, zoals blijkt uit voorgaande tabel. Dit genereert een bijkomende kost van **€ 625.000**.

20. Uit onderstaande tabel blijkt dat de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponent elektriciteit in het 4de kwartaal 2023 een gunstig effect zou moeten hebben op het Staatsbudget. De kost van het sociaal tarief elektriciteit wordt voor deze periode verminderd met ongeveer **M€ 2,47** (daling van M€ 3,1 voor de **variabele** term en stijging van k€ 625 voor de **vaste** term).

Tabel 10: Berekening globale impact elektriciteit Q4 2023 – variabele term en vaste vergoeding – in € excl. btw

Impact ten voordele van de Belgische Staat - variabele term				-3.097.135
Impact ten nadele van de Belgische Staat - vastrecht				625.000
Impact ten voordele van de Belgische staat - variabele term en vastrecht				-2.472.135

2. BEREKENING VAN DE REFERENTIE-ENERGIECOMPONENT AARDGAS

21. De referentie-energiecomponent voor aardgas wordt bepaald volgens het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan⁸, tel zoals gewijzigd door de koninklijke besluiten van 5 maart 2021⁹ en van 21 maart 2023¹⁰.

22. De waarden van de referentie-energiecomponent worden verkregen door toepassing van de formules vastgelegd in artikel 3 van het koninklijk besluit van 29 maart 2012. Het koninklijk besluit van 5 maart 2021 legde de “oude methode” van de berekening vast die van toepassing was van 1 april 2021 tot 31 maart 2023, terwijl het koninklijk besluit van 21 maart 2023 de “nieuwe” berekeningsmethode vastlegt die van toepassing is vanaf 1 april 2023. Op basis van deze methodes wordt het gedeelte “energie” van de referentieprijz bepaald in het kader van de schuldvorderingen beschermde klanten die door de leveranciers indienen ter compensatie van de toepassing van de sociale tarieven.

⁸ Koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de [aardgasondernemingen](#) en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan

⁹ [Koninklijk besluit van 5 maart 2021 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan](#)

¹⁰ [Koninklijk besluit van 21 maart 2023 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan](#)

2.1. AARDGAS – OUDE METHODE

23. Volgens de “oude methode” bepaald door het koninklijk besluit van 5 maart 2021, die van kracht was van 1 april 2021 tot 31 maart 2023, werd de referentie-energiecomponent aardgas elk kwartaal berekend op basis van de TTF103 notering. Deze notering stemt overeen met het rekenkundig gemiddelde “*settlement price*” van de notering “*Dutch TTF Gas Base Load Futures*” (werkdagen uitgezonderd de laatste dag van de maand) op de website van ICE Endex voor de maand die voorafgaat aan het leveringskwartaal, zoals gepubliceerd op de site van de CREG en uitgedrukt in €/MWh. Voor het 4de kwartaal 2023 bedraagt deze TTF103 notering € 43,36/MWh.

24. Volgens de “oude methode” zou bijgevolg de referentie-energiecomponent aardgas, van toepassing in het 4de kwartaal 2023, de volgende zijn :

TTF103 : € 43,36/MWh¹¹

- vaste vergoeding : 25 €/jaar
- variabele term : TTF103 + 2,5 = € 45,86/MWh = c€ 4,586/kWh

2.2. AARDGAS – NIEUWE METHODE

25. Volgens de “nieuwe methode”, bepaald in het koninklijk besluit van 21 maart 2023 en die van kracht is sinds 1 april 2023, wordt de referentie-energiecomponent aardgas maandelijks berekend op basis van de ZTP en TTF spot noteringen, volgens de formule (70% ZTP + 30% TTF) + 5,75 voor het jaar 2023.

26. De ZTP DAM WE notering is het rekenkundig gemiddelde van de ZTP spot slotnoteringen van ICIS Heren waarbij de "ZTP Day Ahead" notering wordt genomen voor de waarde van de werkdagen en waarbij de waarde van vrijdag van de "ZTP Weekend" notering wordt genomen om de waarde van zaterdag-zondag te bepalen.

27. De TTF DAM WE notering is het rekenkundig gemiddelde van de TTF spot slotnoteringen van ICIS Heren waarbij de "TTF Day Ahead" notering wordt genomen voor de waarde van de werkdagen en waarbij de waarde van vrijdag van de "TTF Weekend" notering wordt genomen om de waarde van zaterdag-zondag te bepalen. De ZTP DAM WE en TTF DAM WE noteringen van elke maand van het 4de kwartaal 2023, alsook de referentie-energiecomponenten die eruit voortvloeien, zijn de volgende :

Tabel 11: berekening ZTP en TTF aardgasnoteringen

	Delivery month	ZTP (€/MWh)	TTF (€/MWh)	Delivery month	ZTP (€/MWh)	TTF (€/MWh)	Delivery month	ZTP (€/MWh)	TTF (€/MWh)
		42,62	43,33		42,90	43,24		35,19	35,27
		70%	30%		70%	30%		70%	30%
Weging									
Gewogen mix ZTP-TTF (€/MWh)	10/2023	42,83		11/2023	43,00		12/2023	35,22	
Mark-up (€/MWh)		5,75			5,75			5,75	
REC gas (€/MWh)		48,58			48,75			40,97	
REC gas (c€/kWh)		4,858			4,875			4,097	
Delta mix ZTP-TTF vs 100% TTF (€/MWh)		-0,50			-0,24			-0,06	
Volume (MWh)	10/2023	281.400		11/2023	516.600		12/2023	730.800	
Impact verandering noteringen (€/maand)		-139.792			-122.336			-40.809	
Impact verandering noteringen (€/trimester)	Q4 2023				-302.938				

De waarden (in blauw) zijn ook terug te vinden op de website van de CREG¹².

¹¹ Deze TTF103 waarde bedroeg € 44,14/MWh voor Q2 2023 en € 33,34/MWh voor Q3 2023.

¹² Zie: <https://www.creg.be/nl/professionals/levering/sociale-tarieven-terugbetaling-van-schuldvorderingen>

2.3. AARDGAS – RAMING VAN DE DELTA GEÏNDUCEERD DOOR DE NIEUWE METHODE

28. Om de impact op het 4de kwartaal 2023 te ramen met betrekking tot de **variabele** term van de referentie-energiecomponent, houden we rekening met het geraamde aardgasverbruik aan het sociaal tarief voor deze periode. We nemen dus een fractie van het gemiddelde jaarlijkse aardgasverbruik van de beschermde klanten in aanmerking, geraamd op 4,2 TWh/jaar en dat overeenstemt met het verbruik van het 4de kwartaal (hetzij 36,4 % van het jaarverbruik)¹³. Indien het verkregen bedrag door

29. toepassing van de nieuwe formule van de referentie-energiecomponent lager ligt dat het bedrag verkregen door toepassing van de oude formule, komt de delta tussen de twee berekeningen ten gunste van de Belgische Staat. Zoals blijkt uit de volgende tabel resulteert de impact van de wijziging van de methode voor het 4de kwartaal 2023 in een delta van **M€ 1,3** ten gunste van de Belgische staat, wat de **variabele** term van de referentie-energiecomponent betreft.

30. De referentie-energiecomponent « nieuwe formule » lag in oktober en november 2023 hoger dan die van de oude formule, terwijl ze in december 2023 lager lag.

Tabel 12: berekening impact aardgas – variabele term – in € excl. btw

		Volume (MWh)	Referentie energiecomponent (€/MWh)			Delta €
			Oude formule	Nieuwe formule	Delta €/MWh	
10/2023	6,7%	281.400	45,86	48,58	2,72	765.408
11/2023	12,3%	516.600	45,86	48,75	2,89	1.492.974
12/2023	17,4%	730.800	45,86	40,97	-4,89	-3.573.612
Impact ten nadele van de Belgische Staat - variabele term						-1.315.230
toe te wijzen aan de stijging van de mark-up en coëfficiënt						4.968.600
toe te wijzen aan het gebruik van spot noteringen ZTP/TTF ipv forward TTF						-6.283.830
<i>waarvan impact mix ZTP/TTF ipv 100 % TTF</i>						<i>-302.938</i>
<i>waarvan impact spot noteringen ipv forward</i>						<i>-5.980.892</i>

31. De regering heeft aan de CREG gevraagd om een onderscheid te maken tussen enerzijds het aandeel van de impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponent toe te wijzen aan de stijging van de *mark-up* en anderzijds het aandeel van de impact dat verband houdt met de vervanging van de *forward* noteringen door spot noteringen. Door de impact te identificeren die toe te wijzen is aan de stijging van de *mark-up*, komen we door deductie uit op de impact die toe te wijzen is aan de wijziging van het type notering. Zoals blijkt uit de volgende tabel is de impact van de stijging van de *mark-up* nadelig voor de Staat want dit komt neer op een bijkomende kost van ongeveer **M€ 5**. De wijziging van het type notering vermindert de kost voor de Belgische Staat met ongeveer **M€ 6,3**¹⁴. Bijgevolg heeft de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponent aardgas, voor wat de **variabele** term betreft, een gunstige impact voor de Belgische Staat, want de kost vermindert met **M€ 1,3**.

¹³ De vorderingen “sociaal tarief aardgas” die de laatste jaren door de leveranciers werden ingediend, tonen dat het jaarlijkse aardgasverbruik van de beschermde, residentiële klanten gemiddeld 4,2 TWh/jaar is.

¹⁴ De impact van de wijziging van de noteringen is vooral te wijten aan het gebruik van *spot* noteringen in plaats van *forward* noteringen (M€ - 6) terwijl het gebruik van gemengde noteringen ZTP/TTF in plaats van 100 % TTF een kleinere impact heeft (M€ - 0,3), zie tabel 11.

Tabel 13: Berekening impact aardgas Q4 2023 – variabele term (aandeel *mark-up*) – in € excl. btw

	MWh	<i>Mark-up</i>			
		Oude formule	Nieuwe formule	Delta €/MWh	Delta (€)
10/2023	281.400	2,5	5,75	3,25	914.550
11/2023	516.600	2,5	5,75	3,25	1.678.950
12/2023	730.800	2,5	5,75	3,25	2.375.100
					4.968.600

32. Om de impact van de wijziging van de methode op het 4de kwartaal 2023 te ramen met betrekking tot de **vaste** vergoeding van de referentie-energiecomponent, houden we rekening met het aantal geraamde federale beschermde aardgasklanten voor deze periode (300.000 individuele aansluitingen en 2.000 collectieve aansluitingen) vermenigvuldigd met de delta, voor een kwartaal, tussen de vaste vergoeding van de oude methode en die van de nieuwe methode (hetzij € 1,25/kwartaal voor individuele aansluitingen en € 25/kwartaal voor collectieve aansluitingen). Aangezien de nieuwe vaste vergoedingen van de referentie-energiecomponent hoger zijn dan de oude, zal de delta altijd ten gunste van de Belgische Staat zijn. De stijging van de vaste vergoeding was voornamelijk te verantwoorden door de aanzienlijke inflatie over de beschouwde période, die werd doorgerekend in de bedragen van de vaste vergoeding van de producten aangeboden door de leveranciers en door de specifieke eigenschappen van collectieve woningen die een hogere administratie kost hebben.

Tabel 14: berekening impact aardgas Q4 2023 – vaste term (vergoeding) – in € excl. btw

Q4 2023	# cliënten	Referentie energiecomponent (€/jaar)			Delta €/trimester	Delta €
		Oude formule	Nieuwe formule	Delta €/jaar		
individuele	300.000	25	30	5	1,25	375.000
collectieve	2.000	25	125	100	25	50.000
Impact ten nadele van de Belgische Staat - vastrecht						425.000

33. Wat de **vaste** term van de referentie-energiecomponent betreft, is de impact van de wijziging van de methode ten nadele van de Belgisch staat, zoals blijkt uit de voorgaande tabel. Dit genereert een bijkomende kost van **M€ 425.000**.

34. Uit onderstaande tabel blijkt bijgevolg dat de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponent aardgas in het 4de kwartaal 2023 een gunstig effect zou moeten hebben op het Staatsbudget. De kost van het sociaal tarief aardgas daalt voor deze periode met **M€ 0,89** (daling van k€ 1.315 voor de **variabele** term en stijging van k€ 425 voor de **vaste** term).

Tabel 15: berekening globale impact aardgas Q4 2023 – variabele term en vaste vergoeding – in € excl. btw

Impact ten voordele van de Belgische Staat - variabele term				-1.315.230
Impact ten nadele van de Belgische Staat - vastrecht				425.000
Impact ten voordele van de Belgische staat - variabele term en vastrecht				-890.230

3. BEREKENING VAN DE REFERENTIE-ENERGIECOMPONENT WARMTE – OUDE EN NIEUWE METHODE

35. Wat warmte betreft, is de vaste vergoeding van de referentie-energiecomponent € 125/jaar per aansluitingspunt, overeenkomstig artikel 3, § 1, 1° van het koninklijk besluit van 6 juni 2022 (Belgisch Staatsblad van 16 juni 2022) tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de werkelijke nettokosten voor de ondernemingen die warmte door middel van netten voor warmtevoorziening op afstand leveren aan residentiële beschermde afnemers en van hun betrokkenheid bij de tenlasteneming. Het koninklijk besluit van 21 maart 2023 heeft het bedrag van deze vaste vergoeding niet gewijzigd. De wijziging van de methode heeft geen impact op de vaste vergoeding.

36. De variabele term is identiek aan die van de energiegcomponent aardgas. Er is dus een gunstige impact ten behoeve van de Staat, maar aangezien het beperkt aantal beschermde klanten warmte zullen de bedragen miniem zijn.

4. GECUMULEERDE IMPACT VAN DE WIJZIGING VAN DE BEREKENINGSMETHODE VAN DE REFERENTIE-ENERGIECOMPONENT VOOR HET 2DE, 3DE EEN 4DE KWARTAAL 2023

37. In de nota (Z)2618 van 19 juli 2023¹⁵ leidt de impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponenten voor het 2de kwartaal 2023 tot een daling van de kost voor het Staatsbudget geraamd op M€ 9,3 excl. btw, waarvan M€ 6,61 voor elektriciteit en M€ 2,69 voor aardgas.

38. In de nota (Z)2660 van 12 oktober 2023¹⁶ leidt de impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de energie-referentiecomponenten voor het 3de kwartaal 2023 tot een bijkomende kost van M€ 0,76 excl. btw, waarvan een daling van M€ 0,48 voor elektriciteit en een stijging van M€ 1,24 voor aardgas.

39. In het 4de kwartaal 2023 leidt de impact op het Staatsbudget tot een daling van de kost geraamd op M€ 3,36 excl. btw, waarvan M€ 2,47 voor elektriciteit en M€ 0,89 voor aardgas.

40. De gecumuleerde impact voor deze wijziging zou voor het 2de, 3de en 4de kwartaal 2023 leiden tot een totale daling van **M€ 11,02** voor het Staatsbudget, waarvan **M€ 9,56** voor elektriciteit en **M€ 1,46** voor aardgas. Onderstaande tabel houdt rekening met deze gunstige impact voor de beschouwde periode.

¹⁵ Zie [nota \(Z\)2618 van 19 juli 2023 over de evaluatie ex post van de impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponenten voor het 2de trimester 2023](#)

¹⁶ Zie [nota \(Z\)2660 van 12 oktober 2023 over de evaluatie ex post van de impact van de wijziging van de berekeningsmethode van de referentie-energiecomponenten voor het 3de trimester 2023](#)

Tabel 16: Berekening globale impact elektriciteit en aardgas Q2, Q3 en Q4 2023 – in M€ excl. btw

Totaal Q2 2023 - elektriciteit	-6,61
Totaal Q2 2023 - aardgas	-2,69
Totaal Q2 2023 - elektriciteit & aardgas - Impact voor de Belgische Staat	-9,30
Totaal Q3 2023 - elektriciteit	-0,48
Totaal Q3 2023 - aardgas	1,24
Totaal Q3 2023 - elektriciteit & aardgas - Impact voor de Belgische Staat	0,76
Totaal Q4 2023 - elektriciteit	-2,47
Totaal Q4 2023 - aardgas	-0,89
Totaal Q4 2023 elektriciteit & aardgas - Impact voor de Belgische Staat	-3,36
Totaal Q2, Q3 en Q4 2023 - elektriciteit	-9,56
Totaal Q2, Q3 en Q4 2023 - aardgas	-1,46
Totaal Q2, Q3 en Q4 2023 elektriciteit & aardgas - Impact voor de Belgische Staat	-11,02

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Sigrid JOURDAIN
Directeur

Koen LOCQUET
Voorzitter van het Directiecomité